

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 7

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Ny pesticidafgift træder i kraft 1. april
- Ukrudtsstrategi i vårsæd
- **REGLER OG TILSKUD**
- Sprøjtejournalindberetning og IPM-skema udsat 14. april

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Der mangler endnu etablering af mange hektar, men i skrivende stund ser det ud til at blive bedre i den kommende tid. Selvom vi går en travl tid i møde, er det vigtigt at holde fokus, sådan at arbejdet bliver veludført, med et godt såbed, godt sprøjtevejr og farbare marker inden gødningen skal spredes. Sørg for at arbejdet i den travle tid gennemføres med omtanke. Så der ikke sker uheldige fejl og arbejdsulykker.

Ny pesticidafgift træder i kraft 1. april

Af planterådgiver Birgit Vestergård

De nye afgifter for pesticider træder i kraft d. 1. april. Der er dog generelt mindre ændringer for de fleste ukrudtsmidler og ifølge producenterne betyder fremstillingsomkostningerne generelt mere end afgiftsændringerne. Generelt bliver glyphosat-midler 10-20 kr. *billigere* pr. kg/l. Der er til gengæld kommet *mange*, ofte mærkelige begrænsninger på de nye typer. Fx må den nye udgave af Taifun ikke bruges ved nedvisning af nyfremspiret ukrudt i et falsk såbed.

Tjek derfor, at midlerne kan bruges til det planlagte før du accepterer et godt tilbud...!

Ukrudtsstrategi i vårsæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Læg en strategi – gerne før såning

Ukrudtet udvikler sig: Flere arter, bl.a. enårigt rapgræs udvikler resistens mod især "minimidlerne" (Hussar m.fl.), og hanespore, der før krævede høj temperatur for at spire, trives nu også ved mere almindelige, danske forårstemperaturer.

Især ved store mængder af én af følgende 2 arter, er der grund til overvejelser i forbindelse med såning:

1: Enårig rapgræs: I byg og hvede, kan 0,1 l/ha DFF/Legacy 500 SC et par dage efter såning være effektivt, hvis jordfugten er god. Husk, at midlerne kun må bruges én gang pr. sæson, så der følges op med andre midler. Additiv er overflødig. DFF må bruges med op til 0,15 l/ha.

2: Hanespore: Her virker flyvehavremidlerne, Primera Super/Foxtot fornuftigt, men det bedste "middel" er en tæt afgrøde. Flyvehavremidlerne må også bruges ved miljøgræs, og skader sjældent græsset. Hvis man døjer med hanesporer, er det desuden en overvejelse værd at så i plejesporene så man undgår en opformering som på nedenstående foto:

Billede 1 Hanespore i markkant. Når hanesporer som her får lys og plads, kan de blive virkelig store. Overvej derfor at tilså kørespor i vårsæd, hvis du har dette problemukrudt. (Foto: Birgit Vestergaard, SAGRO)

Flyvehavre: Den sikreste effekt fås ved først at behandle "almindeligt" ukrudt med én af løsningerne fra tabel 2 og herefter køre målrettet når alle flyvehavre (eller hanesporer) er fremme. Primera/Foxtrot skal bruges når korn og ukrudt (igen) er i god vækst, men senest i st. 30, begyndende strækning. Vurderer man kun at kunne nå én behandling før kornet strækker sig, kan denne bruges i byg og hvede under buskning:

0,8 l/ha Primera Super/Foxtrot

+8 g/ha Express 50 S/Trimmer SC/5 g Nuance Max 75 WG

+0,05 l/ha DFF/Legacy 500 SC

+0,15 l/ha sprede-klæbemiddel

Her vil jordmiddel før fremspiring have for ringe effekt. Der kan følges op mod bredbladet ukrudt med hormonmidler som fx Pixxaro og Metaxon, der begge må bruges under hele strækningsvæksten.

Middelvalg ved behandling efter fremspiring

Ved sammensætning af blandingen er det vigtigt at bruge de forholdsvis dyre hormonmidler samt DFF i en effektiv dosis. Lader man sig friste af de billigere løsninger med mest SU/ALS-middel (mini-middel), fra resistensklasse B, vil man nemt få opformeret resistent ukrudt, specielt fuglegræs. Det ses fx af nedenstående foto:

Billede 2 For meget SU/ALS-middel i blandingen i havre (4 g/ha Trimmer + 0,25 l/ha Starane XL) har – udover enårig rapgræs - kun ladet resistente fuglegræs tilbage. De 25 g/ha resistens-bryder svarer kun til 0,08 l/ha Starane 333, hvilket, som det ses, er langt fra en effektiv dosis mod fuglegræs (foto: Birgit Vestergård, SAGRO).

I vårsæd vil hormonandelen i blandingsmidlerne Primus XL, Starane XL, og Zypar ved prisrelevante doseringer (som i tabel 1) ikke være tilstrækkelig, som det ses af eksemplet fra billede 2. Her bør vælges en mere bred løsning som angivet i tabel 2 og 3, det vil være både bedst og billigst.

Også i pløjefrie marker, hvor en evt. opformering af resistente arter vil ske hurtigere end i tilsvarende pløjede bør man vælge robuste løsninger som fra tabel 2 og 3.

Tabel 1 Oversigt over de gængse midler med indhold af SU/ALS og typiske doseringer m.m.

Middel	Begrænsning m.h.t. arter og græsudlæg	Typisk dosis/ha i blanding	Pris kr./ha	Afstandskrav	Resistens-klasse
Ally 20 SX	Ikke ved græsudlæg	8 g	20	Vand: 2 m	B
Express 50 SX		5 g	15	Vand: 2 m	B
Express Gold 33 SX	Ikke ved græsudlæg	5 g	15	Vand: 2 m §3: 5 m	B
Catch		0,25	70	Vand: 2m	B (+ O)
Hussar Plus OD	Ikke i havre eller ved græsudlæg	0,05 liter	60	Vand: 2 m §3: 5 m	B
Nuance Max 75 WG		3 g	15	Vand: 2 m	B
Primus/Saracen M		0,025 liter	45	Vand: 2 m §3: 5 m	B
Primus XL		0,25 liter	45	Vand: 2 m §3: 5 m	B (+O)
Starane XL/Cleave		0,25 liter	40	Vand: 2 m	B (+O)
Trimmer 500 WG		5 g	15	Vand: 2 m §3: 5 m	B
Zypar	Ikke i havre	0,3 liter	65	Vand: 2 m §3: 5 m	B (+O)

Vær opmærksom på midlernes "efternavne". En lang række ældre typer med samme indhold er nu forbudte.

Tabel 2 Løsningsforslag i vårbyg og vårhvede ved begyndende buskning, moderat ukrudtstryk. Uden forudgående behandling med DFF/Legacy 500 SC. Der kan blandes ca.1 l/ha flydende mangan-produkt i løsningerne.

Basis, dosis/ha	Blandingspartner dosis/ha	God effekt mod bl.a.:	Pris, kr./ha	Bemærkninger
6 g Express 50 SX*+ 0,05 l DFF/Legacy 500 SC* + 0,15 l sprede-klæbemiddel +	1: 0,2 l Mustang F.	kamille, kornblomst, okseøj, pileurter,	75	OBS: Restriktioner vedr. efterfølgende afgrøder. Halm ikke til biogas.
	2: 0,15 l Starane 333 HL	burresnerre, pileurter, fuglegræs	85	
	3: 0,15 l Pixxaro	burresnerre, pileurter, storkenæb, hejrenæb fuglegræs	110	
0,07 l Hussar Plus OD+ 0,03 l DFF/Legacy 500 SC + 0,15 l sprede-klæbemiddel +	4: 0,2 l Mustang F	arter fra løsning 1 samt rajgræs**, enårig rapgræs	130	Ikke ved græsudlæg. OBS: Restriktioner vedr. efterfølgende afgrøder. Halm ikke til biogas
	5: 0,15 l Starane 333 HL	arter fra løsning 2 samt rajgræs**, enårig rapgræs	135	Ikke ved græsudlæg
	6: 0,15 l Pixxaro	arter fra løsning 3 samt rajgræs**, enårig rapgræs	160	Ikke ved græsudlæg

* Eller tilsvarende middel fra tabel 1

** ikke ved SU/ALS-resistens

Tabel 3 Løsningsforslag i havre ved moderat ukrudtstryk. Der kan normalt blandes ca. 1 l/ha flydende manganprodukt i løsningerne.

Husk, at Hussar Plus OD, DFF/Legacy 500 SC og Pixxaro EC ikke er godkendt i havre.

Basis, dosis/ha	Blandingspartner, dosis/ha	Mod især	Pris, Kr./ha	Bemærkninger
10 g Accurate Max	1: 0,3 l Mustang Forte	Kamille, kornblomst okseøj, storke/hejrenæb, Dæmper græsukrudt	75	OBS Restriktioner vedr. efterfølgende afgrøde. Halm ikke til biogas
	2: 0,2 l Starane 333 HL+ 0,15 sprede- klæbemiddel	Burresnerre, pileurter, fuglegræs, Dæmper græsukrudt	80	
	3: 0,25 l Catch + 0,15 sprede- klæbemiddel	Kamille, hanekro, pileurter. Dæmper græsukrudt	95	God løsning til lavbundsgrunde
8 g Express 50 SX*	4: 0,3 l Mustang Forte	arter fra løsning 1, men ingen græseffekt	75	OBS Restriktioner vedr. efterfølgende afgrøde. Halm ikke til biogas
	5: 0,2 l Starane 333 HL+ 0,15 sprede- klæbemiddel	arter fra løsning 2, men ingen græseffekt	80	
	6: 0,25 l Catch + 0,15 sprede- klæbemiddel	arter fra løsning 3, men ingen græseffekt	95	

* Eller tilsvarende middel fra tabel 1

Skadedyr i raps

Glimmerbøsser

Glimmerbøsserne gør størst skade i det helt tidlige knopstadiet, hvor løvbladene endnu dækker knopperne. I 3 Landsforsøg i 2021 blev samtlige knopper klippet af i vinterraps på 3 tidspunkter i knopstadiet for at simulere kraftige angreb af glimmerbøsser. Kun på det tidligste afklipningstidspunkt var der et udbyttetab, som var på 1,7 hkg/ha. Dette viser, at raps i god vækst er god til at kompensere for angreb af glimmerbøsser.

De vejledende bekæmpelsestærskler ses i tabel 4. Lige nu er flere marker allerede ved at overgå til det sene knopstadiet, ligesom vejret er køligt og dermed er aktiviteten lav, så det forventes ikke i år at glimmerbøsser bliver et problem. Behandl kun når det er nødvendigt. Vi skal passe på nyttedyr, og undgå udvikling af resistens blandt skadedyrene.

Kun Mavrik anbefales til bekæmpelse. Der er udviklet resistens hos glimmerbøsser mod de øvrige pyrethroider. Der anbefales 0,2 l/ha. Mavrik må anvendes fra begyndende strækning og 2 gange pr. sæson med mindst 7 dages interval. Midlet er uden bimærke og må derfor udbringes over blomstrende planter hele døgnet.

Tabel 4 Vejledende bekæmpelsestærskel for glimmerbøsser i vinterraps.

	Normal vækst	Svækket vækst
Tidligt knopstadiet	8	4
Sent knopstadiet	10	5
Udsprungne blomster	Bekæmpes ikke	

Bladribbesnudebiller

Behovet for at bekæmpe bladribbesnudebiller i vinterraps er i de fleste år lave. De er svære at se i marken, da de lader sig falde ned, når man leder efter dem på planten.

Bekæmpelse af bladribbesnudebiller anbefales kun, hvis der er udsat gule fangbakker i marken med fangster af bladribbesnudebiller over tærsklen på 15 bladribbesnudebiller pr. bakke i løbet af en uge. Endnu er der ikke fund i vores registreringsnet, der har udløst behandling i år. Der skal samtidig være relativ høje temperaturer, da flyvningen først begynder ved 11-12°C. Ved bekæmpelsesbehov skal bekæmpelse tidligst udføres ca. 10-14 dage efter at de første bladribbesnudebiller er observeret i fangbakkerne, da bladribbesnudebillerne ikke straks lægger æg.

Billede 3 Bladribbesnudebiller ligner en skulpesnudebille, men har rødgyldne fødder og en lys plet øverst, midt på ryggen. Foto: SEGES.

Kaiso Sorbie har bladribbesnudebiller på etiketten, mens Lamdex kun må anvendes, hvis der samtidig er angreb af andre skadedyr. Benyt 0,1 kg pr. ha Kaiso Sorbie/0,2 kg pr. ha Lamdex. Disse midler har ingen effekt mod glimmerbøsser.

Nyttedyrene er VIGTIGE

Når bladribbesnudebillerne, glimmerbøsser og andre skadedyr er aktive, er også mange snyltehvepse aktive. Snyltehvepsene parasitterer larver af rapsskadedyr bl.a. rapsjordlopper, hvilket nedsætter bestanden til efteråret (rapsjordlopper) og næste år (bladribbesnudebiller, glimmerbøsser). I markforsøg har man set at 45-85% af diverse skadedyrslarverne er parasitteret af snyltehvepse, så det er en væsentlig andel af skadegørerne de eliminerer. Ved bekæmpelse af fx glimmerbøsser og bladribbesnudebiller bekæmper man også snyltehvepsene, ligesom risikoen for resistensudvikling blandt skadedyrene øges.

REGLER OG TILSKUD

Sprøjtejournalindberetning og IPM-skema udsat 14. april

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Fristen for rettidig indsendelse af sprøjtemiddelforbruget og IPM-skemaet er udskudt til 14. april. Vær opmærksom på at IPM-skemaet derefter lukker, så du ikke kan indsende herefter. IPM-skemaet skal du selv udfylde, din planterådgiver kan ikke gøre det per fuldmagt. IPM-skemaet er et af de emner, der tjekkes ved en kontrol, og manglende IPM-skema kan give en bøde på 10.000 kr. Det er anslået til at tage max 15 minutter at udfylde, så timelønnen er rimelig god.

IPM-skemaet kan ikke udfyldes før dit sprøjtemiddelforbrug er indberettet. Kontakt din planterådgiver hvis dit forbrug endnu ikke er indberettet.